

**BJURHOLMS
KOMMUN**

KS18-033 501

Kollektivtrafikplan

2018-2020

Föreskrifter

Plan

Policy

Program

Reglemente

Riktlinjer

Strategi

Taxa

Innehåll

Inledning	3
Kollektivtrafikens organisation i länet.....	4
Kollektivtrafikmyndighet	4
Trafikförsörjningsprogram	4
Länstrafiken	4
Stomlinjetrafik och inomkommunal kollektivtrafik	4
Samverkan under planeringsprocessen.....	4
Nuläge	5
Befolkning och infrastruktur.....	5
Pendlarparkeringar	5
Serviceresor/ ringbilar	5
Pendlingsstatistik	5
Linjetrafik inom och genom kommunen	6
Stomlinjetrafik	6
Inomkommunal kollektivtrafik	6
Ringbilar.....	7
Tågtrafik.....	7
Hållplatser och väderskydd	7
Trafikkostnader.....	7
Skolor och skolskjutsar	8
Skolskjutsbestämmelser	8
Trafikpolitiska mål.....	9
Nationellt och regionalt.....	9
Lokalt	9

Inledning

Denna kollektivtrafikplan behandlar kommunens inomkommunala kollektivtrafik, d.v.s. allmän kollektivtrafik som beställs genom kollektivtrafikmyndigheten. I planen beskrivs dock även kommunens egna skolskjutsar under egen rubrik, d.v.s. trafik som endast är till för grundskoleelever.

Kollektivtrafikplanen beskriver både kort- och långsiktiga mål samt utvecklingsområden. Planen fungerar som ett stöd för den kommunala planeringen, övrig samhällsplanering och kommunikation med allmänheten.

Planen omfattar en treårsperiod, från det att planen antagits i kommunfullmäktige. Kommunen lämnar in fastställt plan tillsammans med trafikbeställning till kollektivtrafikmyndigheten.

Den nytta kommunen, kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken kan se med denna plan är:

- Att kontinuitet och systematik i kommunens egen trafik och samhällsplanering är bra för kollektivtrafiken både i kommunen och regionen som helhet.
- Ett medel för samråd med myndighet, länstrafikbolag och landsting om trafikbeställningar och den infrastruktur som betjänar och stödjer kollektivtrafiken.
- Förankring hos kommunpolitiker.
- Transparens inför invånarna och andra intressenter.
- Dokumentation av kommunens avsikter och ambitioner med kollektivtrafiken.

Dokumentet följer de riktlinjer gällande innehåll och rubriksättning som kollektivtrafikmyndigheten tagit fram.

Kollektivtrafikens organisation i länet

Kollektivtrafikmyndighet

Enligt kollektivtrafiklagen som trädde i kraft 1 januari 2012 ska det finnas en kollektivtrafikansvarig myndighet i varje län. I Västerbottens län har Regionförbundet Västerbotten utsetts till regional kollektivtrafikmyndighet. Regionförbundet Västerbotten äger Länstrafiken i Västerbotten AB som i sin tur äger en fjärdedel av Norrtåg AB, delar av Bussgods samt aktier i Samtrafiken AB¹.

Trafikförsörjningsprogram

Kollektivtrafikmyndigheten har det totala ansvaret för kollektivtrafiken i länet som innefattar tåortstrafik, inomkommunal trafik, stomlinjetrafik (trafik som går mellan kommunerna i länet samt till angränsande län), annan särskild kollektivtrafik (färdtjänst och riksfärdtjänst) samt regional tågtrafik. Regionförbundet Västerbotten har det ekonomiska och juridiska ansvaret och genom ett trafikförsörjningsprogram fattas beslut om trafikplikt. Programmet beskriver mål, åtgärder och handlingsplaner för länets kollektivtrafik, samt ligger till grund för beslut om trafikplikt. Trafikplikt är beslut av kollektivtrafikmyndigheten att trafik av allmänt intresse ska bedrivas oavsett kommersiell bärighet.

Länstrafiken

Länstrafiken, som bolag, ägs av Region Västerbotten och finns i Lycksele. Bolaget upphandlar kollektivtrafik på uppdrag av myndigheten, utifrån de beslut om trafikplikt som fattats. Bolaget svarar för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken.

Stomlinjetrafik och inomkommunal kollektivtrafik

Kommunerna och landstinget har ett gemensamt ansvar att bestämma hur den regionala kollektivtrafiken ska organiseras. Respektive kommun ansvarar för trafikplanering samt beställning av den inomkommunala kollektivtrafiken, som för Bjurholms kommun i huvudsak består av skolskjutsar i linjetrafik. Landstinget ansvarar för trafikplanering och beställning av länets stomlinjetrafik.

Samverkan under planeringsprocessen

Samverkan med olika externa aktörer är av stor vikt inför planering och beställning av trafik. Kontaktpersoner från länets kommuner, landstinget, länstrafiken och kollektivtrafikmyndigheten träffas regelbundet för att diskutera planering och utveckling av kollektivtrafiken i länet. Detta sker bland annat genom kommunrundor, kontaktpersonträffar, stråkmöten samt genom Umeåregionens kollektivtrafikgrupp.

Samverkan internt sker bland annat genom kommunens trafiksäkerhetsråd samt på bussträffar med trafikplanerare, skolskjutshandläggare, rektor, elevrådsrepresentanter och bussentreprenörer.

¹ Samtrafiken AB är en rikstäckande organisation utan vinstsyfte, för samordning av trafikplanering. Ägs av trafikföretag.

Nuläge

Befolkning och infrastruktur

I november 2017 var folkmängden i Bjurholms kommun 2 455 invånare. Ca 1 049 invånare bor i centralorten. Kommunen har en total areal på 1315 km². Tätorten har en radie på ca 1 km vilket innebär att det inom tätorten är cykel- och gångavstånd till busstationen.

Pendlarparkeringar

I anslutning till busstationen har kommunen två pendlarparkeringar. Den som pendlar till kringliggande orter kan nyttja dessa pendlarparkeringar. Det finns sammanlagt 21 parkeringsplatser med avgiftsfria motorvärmare.

Serviceresor/ ringbilar

För att upprätthålla en viss servicenivå har befolkningen på landsbygden tillgång till serviceresor med minst 2 turer/vecka till kommunens centralort.

Pendlingsstatistik

Nedan redovisas arbetspendlingsstatistik², både utpendling till andra kommuner och inpendling till kommunen.

	Utpendling från Bjurholm		
	Män	Kvinnor	Total
Umeå	150	72	222
Vännäs	65	30	95
Nordmaling	24	15	39
Örnsköldsvik	8	9	17
Vindeln	12	..	12
Lycksele	..	7	7
Stockholm	4
Åsele	..	5	6
Skellefteå	5		5

Totalt 407

	Inpendling till Bjurholm		
	Män	Kvinnor	Total
Umeå	28	26	54
Vännäs	10	13	23
Nordmaling	14	18	32
Örnsköldsvik	4	3	7
Vindeln	6	..	6
Lycksele	6	7	13
Stockholm			
Åsele
Skellefteå

Totalt 135

.. Färre än 4 personer

² Space-Time Research, 2017-12-31, Region Västerbotten.

Linjetrafik inom och genom kommunen

Stomlinjetrafik

Linjetrafik till och genom kommunen som bekostas av landstinget

- Linje 14 Umeå – Åsele, med stopp i Bjurholm
- Linje 15 Bjurholm – Vännäs – Umeå
- Linje 39 Bjurholm – Lycksele
- Linje 63 Östersund – Umeå, med stopp i Bjurholm

Inomkommunal kollektivtrafik

Den inomkommunala kollektivtrafiken består av resenärer som till största delen utgörs av skolelever. Trafiken går endast skoldagar.

- Linje 113 Bredträsk – Bjurholm
- Linje 142 Örträsk – Bjurholm
- Linje 144 Agnäs – Bjurholm
- Linje 145 Bastuträsk – Brännland – Vitvattnet – Bjurholm
- Linje 155 Ström – Bjurholm

Ringbilar

Ringbilarna är beställningstrafik och ska vara ett komplement till linjetrafik i kommunen. Målsättningen med ringbilarna är att befolkningen på landsbygden ska ha tillgång till serviceresor minst 2 turer/vecka till kommunens centralort. Ringbil beställs dagen innan via Reseservice. Kommunen har de senaste åren haft få beställningar på ringbilar.

Följande sex ringbilslinjer finns inom kommunen:

- R 574 Bjurholm – Mellanå – Lill Vännäs – Tobiero
- R 575 Bjurholm – Näsland – Högland – Ström – Storarmsjö – Västansjö
- R 576 Agnäs – Bjurholm
- R 577 Bjurholm – Lillarmsjö – Bastuträsk
- R 578 Stennäs – Bredträsk
- R 579 Bjurholm – Vitvattnet – Brännland

Tågtrafik

Närmaste tågstation ligger i Vännäs (30 km) med pendeltågstrafik till Umeå. Bussturer till och från Bjurholm är anpassade för att passa tågtiderna mellan Umeå och Vännäs. Detta innebär att resenärer till och från Bjurholm, på ett flertal turer, reser kollektivt med kombinationen buss/tåg.

I Nordmaling (45 km) finns resecenter för Botniabanan, strategiskt placerad vid E4:an. Förutom pendeltågstrafik mellan Umeå och Örnsköldsvik går även SJ:s nattågstrafik till och från Luleå – Umeå – Stockholm – Göteborg via Botniabanan. I dagsläget finns ingen anslutning med kollektivtrafik mellan Bjurholm och Nordmaling.

Hållplatser och väderskydd

Placering av hållplatser och väderskydd (busskurer) ska fortlöpande ses över när behov uppstår. För perioden 2018 till 2020 beräknas kommunen ha ett behov av totalt sex nya väderskydd, d.v.s. två per år.

Kommunen ansvarar för alla hållplatser inom kommunens gränser, även då hållplatsen endast används av trafik som Landstinget beställer. När både kommunal och landstingsbeställd trafik använder en hållplats så delas kostnaden på hälften. Kommunen har rutiner för beställning och andra åtgärder gällande väderskydd och hållplatser.

Trafikkostnader

Nedan visas en tabell över kommunens ägartillskott för kollektivtrafik mellan åren 2013-2017

År	2013	2014	2015	2016	2017
Bruttokostnad i tkr	2 965	2 683	3 958	3 954	4 330

Skolor och skolskjutsar

Det finns en grundskola i kommunen; Castorskolan i centrala Bjurholm för elever från förskoleklass till årskurs nio, med 279 elever.

Skolskjutsbestämmelser

Skolskjuts anordnas för:

- Elever i förskoleklass upp till årskurs 3 med minst två kilometers skolväg.
- Elever i årskurserna 4 till 9 med minst tre kilometers skolväg.

För på- och avstigningsplats gäller följande:

- Elev hämtas/lämnas vid uppsamlings- eller annan påstigningsplats som fastställs. I områden med linjetrafik utgörs på- och avstigningsplats av hållplats för linjetrafiken.
- Avståndet mellan elevens bostad och påstigningsplats ska om möjligt inte överstiga två kilometer för förskoleklass till årskurs 3 respektive, tre kilometer för årskurserna 4 till 9.

Skjuts i egen regi – självskjutsbidrag utgår under följande förutsättningar:

- Elever från förskoleklass till årskurs 3 ska ha en kilometer till på/avstigningsplats, årskurs 4 till 9 ska ha två kilometer till på/avstigningsplats.
- Ersättning/elev och läsårs utgår med 1000 kr. Om fler än ett barn i familjen är berättigade till självskjuts utbetalas maxbelopp till ett barn. För det/de andra barnen ett reducerat belopp; barn två 500 kr, barn tre 250 kr, för ytterligare barn utgår inget bidrag.

Trafikpolitiska mål

Nationellt och regionalt

Transportpolitiska mål har lagts fast av riksdagen. Målen ska ligga som grund för regional och kommunal planering. Det övergripande målet för svensk transportpolitik är att *”säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet.”*

Västerbottens vision grundar sig på det så kallade fördubblingsprojektets nationella vision att kollektivtrafiken är en självklar del av resandet i ett hållbart samhälle. Visionen är

*”Kollektivtrafiken – en självklar del av resandet i ett hållbart Västerbotten”.*³

Under 2008 inleddes ett nationellt arbete för att fördubbla kollektivtrafikens marknadsandel samt antal resor mellan 2006-2020. Man beräknar att en fördubbling av kollektivtrafiken skall bidra till att nå viktiga samhällsmål inom miljö, sysselsättning, trafiksäkerhet och jämställdhet.

Lokalt

Målet för kommunens inomkommunala kollektivtrafikplanering är att, inom ramen för den kommunala ekonomin, trygga de fastboende kommuninvånarnas behov av kollektiva färdmedel och på så sätt vara en del i det nationella fördubblingsarbetet samt en del av Region Västerbottens vision om att *”Kollektivtrafiken – en självklar del av resandet i ett hållbart Västerbotten”.*

Detta innebär att verka för:

- Möjlighet att kombinera ett boende i Bjurholms kommun med studier och arbete i kringliggande kommuner, genom goda pendlingsmöjligheter.
- Möjlighet att nyttja kollektivtrafik för att ta del av den service samt kultur- och nöjesutbud som finns i Umeå.
- Att befolkningen på landsbygden har tillgång till serviceresor minst 2 turer/vecka till kommunens centralort.
- Att så långt som möjligt samordna olika trafikslag – linjetrafik, skolskjutsar och övrig trafik. Turlistor ska samordnas så att övergångar mellan olika linjer underlättas.
- Att linjetrafik upprätthålls där ekonomiska och behovsmässiga skäl motiverar detta.

Utvecklingsområden för kommunens trafikplanering:

- Trafiksäkerhetssituationen vid skolan behöver åtgärdas. För att få en bättre trafiksäkerhetssituation planeras förändringar i trafikflödet.
- Under 2018 fortsätter Bjurholms kommun att ta initiativ till samverkan mellan Nordmalings kommun och landstinget för anslutningstrafik från Bjurholm till Nordmaling och Botniabanan. Detta sker i samband med kommande upphandling.
- Översyn av kommunens lovtrafik och ringbilar planeras för 2018.
- Ett viktigt utvecklingsområde är att verka för smidiga övergångar i tidtabell på de turer där resenärerna byter mellan buss/tåg på sträckan mellan Bjurholm och Umeå.
- Kommunen ska bli bättre på att ge tydlig och regelbunden information om trafik och trafikförändringar till medborgarna, bland annat via kommunens hemsida och det kommunala informationsbladet.

³ Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2016-2019.